

Jaarverslag 2017 NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

Inleiding

Het jaar 2017 was het 40^e jaar dat de NatuurWerkgroep bestond. Hieraan werd aandacht besteed met het jubileumboek, in de najaarsvergadering en tijdens de tentoonstelling van de Heemkundekring Sprundel.

Bestuur

De samenstelling van het bestuur was: Kees Kools, voorzitter; Cees Terpstra, secretaris; Toine Wagemakers, penningmeester; Harrie Tak., bestuurslid; Frank Nooijens, bestuurslid.

Theo Hagendoorn verzorgde het hele jaar de boekhouding en de incasso.

Leden en donateurs

Het verloop van het ledenaantal is als volgt:

<u>Omschrijving</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Stand 1-1	147	134
Bij	<u>13</u>	<u>15</u>
	160	149
Af	<u>6</u>	<u>2</u>
Stand 31-12	<u>154</u>	<u>147</u>

De toename van het aantal leden zwakt ondanks de positieve publiciteit verder af.

Financieel

De baten bleven vrijwel gelijk door enerzijds hogere contributies en donaties en anderzijds lagere vrijwilligersbijdragen. De kosten stegen met name door de jubileumuitgave, jubileumkosten en hogere kosten voor het vrijwillig landschapsbeheer. Er restte een positief saldo van € 917. In de jaarrekening 2017 leest u hierover meer.

Wandelingen en excursies

Namens de vereniging werden dit jaar drie wandelingen georganiseerd. Een rond het Lokkerven, een langs de bloemenakkers en een langs het ommetje de Achterhoek.

Opnieuw was er een werkexcursie naar de Biesbosch.

Groene Platform Rucphen

Dit platform kwam in 2017 drie keer in constructieve sfeer bijeen met als belangrijkste resultaten de subsidieaanvraag voor EVZ de Posthoorn – zuid en de adressenlijst van landschapselementen die in aanmerking komen voor de subsidie voor herstel en onderhoud van cultuurhistorische landschapselementen.

Overleg met gemeente

Het overleg liep niet soepel door de personeelwisselingen op de afdeling Groen. Er werden dan ook geen echte resultaten geboekt. Wij werden door de gemeente geraadpleegd over het vergroenen van de plannen van de Binnentuin en over de compensatieplannen voor het kappen van de bomen langs de Rucphenseweg. Dit leidde tot het kappen van minder bomen en tot een adequate herplant langs de Rucphenseweg en op het perceel naast de EVZ Posthoorn – noord.

Werkgroepen

Voor de verslagen van de werkgroepen van onze vereniging verwijzen we graag naar onderstaande verslagen. Met instemming hebben we kennis van deze verslagen genomen en van de daaraan ten grondslag liggende activiteiten.

Ten slotte

Graag bedanken we alle leden, donateurs, coördinatoren en vrijwilligers voor hun bijdrage aan het functioneren van onze vereniging. We vertrouwen er op dat we met hen in 2018 op de ingeslagen weg naar meer nieuwe natuur zullen voortgaan.

Het bestuur van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen

27 maart 2018

Verslagen van de werkgroepen van de NatuurWerkgroep Gemeente Rucphen 2017

Bloemenakkers/flower power

In 2017 zijn we het tweede jaar ingegaan met het flower power project. Er zijn weer nieuwe percelen (zowel zomer- als winterakkers) in gebruik genomen o.a. bij Natuurmonumenten, particulieren en een perceel van Brabant Water in Roosendaal. Verder hebben we een tweetal inventarisaties gedaan waaruit naar voren kwam dat nagenoeg alle doelsoorten van het project die we ingezaaid hebben aangetroffen worden in de akkers.

Vrijwilligers hebben de handen uit de mouwen gestoken met het inzaaien van de zomer- en winterakkers. Ook met het inzaaien leren we trucs om het soms zeer fijne zaad mooi over de akker te verspreiden. Uit de inventarisaties blijkt dat dit werkt.

Van de diverse werkzaamheden zijn mooie filmpjes gemaakt. Deze zijn via onze website te bekijken.

Verder hebben we een bijeenkomst gehouden voor diegenen die geïnteresseerd waren in de werkwijze van het realiseren van de akkers en de planteninventarisaties. Daarnaast organiseerden we een wandeling langs de diverse akkers.

Inmiddels hebben we ook ervaring opgedaan met het oogsten van het gewas. Zoals te verwachten van natuurpercelen is geen hoge opbrengst te realiseren maar dat is ook niet het doel. Verder doen we steeds meer ervaring op met het bewerken van deze percelen met als doel een zo hoog mogelijke bijdrage te verkrijgen voor de natuur.

Ook dit jaar hebben studenten van de HAS onderzoek gedaan op de akkers.

We zijn met dit project diverse malen positief in de pers gekomen middels persberichten en interviews.

Verder zijn diverse contacten gelegd met potentiële deelnemers zoals Landgoed Schijf. Laten we hopen dat zich nog meer mensen aansluiten, zowel met vrijwilligerswerk als met locaties voor de akkers.

Verslag vrijdaggroep vrijwillig landschapsbeheer

De vrijdaggroep vrijwillig landschapsbeheer heeft in 2017 op diverse locaties aan hakwallen, bossen, bosjes, poelen, overstort en de bijenrotonde onderhoud gepleegd. Daarnaast de wandelroutes in de Rucphense Bossen vrij gesnoeid, palen vervangen en geschilderd. Met de niet te vermijden spierpijn en menig druppels zweet hebben we in 2017 veel werk verzet. Totaal 980 uur. Overzicht per maand:

Januari:

4 weken voor Natuurmonumenten in de Langematen in Sprundel zwerfdennen van de hei verwijderen.

Februari:

4 weken bij Vermeulen in de Posthoorn in Rucphen Amerikaanse kers verwijderen uit het bos.

Maart:

3 mrt aan de Rucphenseweg voor het "Flower Power" project, brem verwijderd; Vr 10 mrt NLD doet Ommetje Achterhoek, Za 11 mrt NLD doet Natuurbeleving pad bij camping "De Posthoorn" opgeschoond, 17 mrt opschonen heideven Gastelseweg en planten populieren en eik aan 't Gaegelpad, wo 22 mrt Boomfeestdag in het dorpspark in Zegge, 24 mrt Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat, 31 mrt Aanleg ommetje Achterhoek.

April:

3 vrijdagen onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen voor Natuurmonumenten, Vr 28 Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat.

Mei:

1x onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen voor natuurmonumenten, 3x zaailingen van berken en wilgen langs 't Gaegelpad verwijderen.

Juni:

1x Onderhoud Ommetje Achterhoek, 1x Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat, 3x Onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen voor Natuurmonumenten.

Juli:

1x Verwijderen Jacobskruiskruid in het Bakkersmeer en omgeving, 3x Onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen voor Natuurmonumenten.

Augustus:

1x Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat, 3x Onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen, 1x Langs 't Gaegelpad zaailingen van berken en wilgen verwijderen.

September:

2x Onderhoud wandelroutes in de Rucphense Bossen voor Natuurmonumenten, 3x Langs 't Gaegelpad berken en wilgen zaailingen verwijderen.

Oktober:

2x Langs 't Gaegelpad berken- en wilgenzaailingen verwijderen, 1x Onderhoud bijenrotonde Gebrande Hoefstraat, 27 okt bij Jac v.d. Broek met 9 man maaisel van hun "Landje" opgeruimd.

November:

1x Inzaaien akkers voor het "Flower Power" project, 4x Voor Natuurmonumenten in de Langematen in Sprundel zwerfdennen van de hei verwijderen.

December:

4x in de Schoolstraat in Schijf voor Natuurmonumenten een hakwal afzetten.

Verslag zaterdaggroep vrijwillig landschapsbeheer

Aan de Rijsbergseweg te Etten Leur werden 26 knotwilgen geknot voor Brabants Landschap.

Op de Pannenhoef werd bij de Flesch tegenover de vogelkijkhut 500 m² opslag verwijderd.

Bij het Kolkven werden alle berken en wilgen verwijderd en 1200 m² opslag verwijderd.

Bij het Lökkerven werd 300 m² opslag verwijderd ten behoeve van de vlinders en werd 300 meter houtwal afgezet

Bij het Padvindersven werd opslag verwijderd en geplagd voor de klokjesgentiaan..

Bij poelen 6, 14, 20, 21 en 25 op de Pannenhoef werd alle opslag verwijderd en de poelen gedeeltelijk opgeschoond.

Op de Riggen werd poel 1 geschoond en alle opslag verwijderd.

Op de vrijwilligersdag van Brabants Landschap op de Menmoerhoeve werd deelgenomen aan de cursus handzeisen en gastouderschap.

Op de Schapenwei werd een groot gedeelte van de opslag bij het Schapenvan verwijderd.

Tijdens de Natuurwerkdag werd op De Moeren opslag op de heide verwijderd. Deze keer waren er behalve onze eigen deelnemers 15 volwassenen met 12 kinderen en 11 familieleden aanwezig.

Bij de biologische boerderij Hillekens Hoeve van Jack Verhulst te Etten Leur werden twee houtwallen afgezet.

Verslag Vrijwillige Weidevogelbescherming

Op 22 februari 2017 hebben we met 7 personen de Provinciale Jaaravond weidevogelbescherming in Den Bosch bezocht. Zoals gebruikelijk presenteerde coördinator soortenbescherming Jochem Sloothaak ons op deze avond de hoogtepunten over 2016. Vervolgens nam Wim Tijsen, weidevogel-coördinator en onderzoeker ons mee in het liefdesleven van de tureluur! Tot slot reikte gedeputeerde Johan van de Hout de oorkonde voor het initiatief van het jaar uit. Met het jaarboek 2016, rieten mandjes, bamboestokken en allerlei ander noodzakelijk materiaal werd er weer tevreden huiswaarts gekeerd!

Op 14 maart was de startavond in Hoeve "t Oosteind" in Sprundel bij Rinus van Koullil. Zijn vrouw Adrie verzorgde, zoals altijd, weer de drank en de lekkere hapjes! Aanwezig waren 20 personen, waaronder 15 personen van de Natuurwerkgroep Gemeente Rucphen en de Agrarische Natuurvereniging, 3 personen uit Etten-Leur en 2 uit Zundert. Jochem Sloothaak startte de avond met een lezing over akker- en weidebeheer met de kievit als centrale vogel. Aan het begin van deze bijeenkomst was er een in memoriam voor Jos van Sundert, onze Vincent van Gogh onder de weidevogelbeschermers! Belangrijk ook was de belofte, dat er geen beperking gelegd wordt op agrarische bedrijfsvoering, als blijkt dat op akkers/weilanden van het bedrijf een groot aantal nesten van weidevogels voorkomt!

In de Gemeente Rucphen zijn momenteel 6 agrariërs en 10 vrijwilligers, die deelnemen aan weidevogelbescherming. Het aantal weidevogels, voornamelijk kieviten, neemt steeds verder af, doordat veel maisland overgaat in grasland.

Ook Etten-Leur heeft in 2017 weer samen met de Gemeente Rucphen aan vrijwillige weidevogelbescherming gedaan!

Er worden jammer genoeg nog steeds eieren geraapt, nog meer dan voorheen! Kieviten worden ook via broedstoven uitgebreed voor de verkoop!

Op 20 mei heeft Jan, samen met Willem Veenhuizen, deelgenomen aan de excursie voor weidevogel-coördinatoren in Oijen. 's Morgens was er een wandeling nabij De Hemelrijkse Waard langs de rivier de Maas o.l.v. een gids van Natuurmonumenten. 's Middags een bezoek gebracht aan een plas-drasgebied, behorend bij een boerderij met kalvermesterij annex metaalbedrijf! Veel weidevogels waargenomen, waaronder steltkluut, gewone kluut, kievit, tureluur en kemphaan. Ook kennis gemaakt met een drone, waarmee objecten, dus ook weidevogels, opgespoord kunnen worden. Tot slot dient gezegd te worden, dat onze groep weidevogelbeschermers, weliswaar niet zo groot in aantal, maar wel steeds bereid is om door weer en wind en in goed contact met de agrariërs de weidevogels te beschermen!

Uilen

De uienegroep besteedt aandacht aan de steenuil en aan de kerkuil. Er is dit jaar geen verslag ontvangen.

Zwaluwen

De activiteiten beperken zich tot het geven van advies aan bewoners van het buitengebied over het bevorderen van nestelmogelijkheden van zwaluwen.

Natuur en omgeving

De werkgroep hield zich vnl. bezig met het kritisch volgen van omgevingsvergunningen, illegale kap en kapvergunningen.

In twee gevallen werd melding van illegale kap gedaan.

Soms werd bezwaar ingediend tegen een onjuiste kapvergunning. In goed overleg werden onze bezwaren gehonoreerd.

Vijf keer werd een reactie ingediend tegen een (ontwerp)bestemmingsplan waarin onvoldoende groencompensatie of zekerheid omtrent de groene maatregelen werd gegeven in de betreffende verbeelding en/of regels. Dit betreft met name de plannen rond de Binnentuin en de bouwplannen

aan de Pierestraat te Rucphen. Het plan voor het tennisveld in Sint Willebrord gaat niet door. De gemeente moet in de overige gevallen nog een formele reactie geven.

In het geval van het bestemmingsplan Nederheide 1a te Schijf zorgde een gezamenlijke inspraakreactie van de eigenaar en de NatuurWerkgroep bij de commissie EROM ervoor, dat er aanvullende maatregelen voor versterking van de EVZ Nederheide mogen worden uitgevoerd.

Er werd deelgenomen aan twee bijeenkomsten over de ontwikkeling van de nieuwe omgevingswet van de Provincie Noord Brabant.

PR en werving

In het kader van het 40-jarig jubileum is er een jubileumboekje geschreven. In het zelfde kader hebben we ons tijdens de jaarlijkse tentoonstelling van de Heemkundekring "onder Baronie en Markiezaat" mogen presenteren op 25 en 26 november 2017 in de Trapkes te Sprundel.

Er is na 40 jaar ook gekozen voor een ander logo en onze website is volledig vernieuwd.

Elke maand in 2017 is er een nieuwsbrief uitgebracht om onze leden nader te informeren. Naast onze leden is er ook een grote groep geïnteresseerden die deze nieuwsbrief ontvangt.

Er zijn 11 persberichten opgesteld en geplaatst in de Bode en op de website van de Gazet. De persberichten zijn ook aangeboden aan BN/de Stem en een aantal malen heeft dat geleid tot het plaatsen van een artikel in BN/de Stem.

De persberichten hadden betrekking op het Flower Power (7 keer), het 40 jarig jubileum, het werk van onze vrijwilligers en de ommetjes De Achterhoek en 't Gaegelpad.

Twee maal was er een radio-interview op Radio Rucphen; een maal met Harrie Tak over Flower Power en een keer met Cees Terpstra over 40 jaar NatuurWerkgroep.

Bosbeheer

Het succesvol opstellen van het beheerplan en uitvoeren van de beheermaatregelen voor Parco Daini (2015-2016) had een positief effect voor de flora en fauna op het landgoed. Eind 2016 zijn op een naburig perceel van 20 hectare de eerste inventarisaties begonnen en is de basis voor een nieuw beheerplan op papier gezet. Dit heeft door ziekte van de eigenaar in 2017 helaas geen concreet vervolg gekregen. Wel is er bij enkele particuliere bouseigenaren vraaggericht advies gegeven over een invulling/aanpak van hun 'bosje' of bosgebied. Enkele beheermaatregelen die hieruit volgden is door de vrijdagochtendgroep opgepakt en hebben de eigenaren tevreden gestemd.

Het ontbreken van een groot project als Parco Daini in 2015-2016 is in 2017 helaas uitgebleven. Desalniettemin is de focus voor 2018 nog steeds om particulier bouseigenaren in de gemeente Rucphen zo goed mogelijk te ondersteunen in hun bosbeheer. Dit kan en mag op zowel grotere als kleinere schaal. Het doel, van de werkgroep bosbeheer, om de kwaliteit van de bosgebieden in de gemeente Rucphen te verbeteren blijft ook voor 2018 staan.